

EVANGELIET OG DEN JØDISKE VERDEN

Israelsmissionens magasin - nr. 2 - apr. 2017

SEJRE OG NEDERLAG

- refleksjoner over Seksdageskrigen 50 år efter

Om Luther og hans løgne - 06 | Sejre og nederlag - refleksjoner over Seksdageskrigen 50 år efter - 10 | Den største og mest simple historie - 18 | En fjende er et menneske, hvis historie du endnu ikke har hørt - 20 | Dryp fra formandsberetningen - 22

Gud er mangfoldig.
Derfor er Guds mission mangfoldig
- også i forhold til det jødiske folk.
I dette magasin vil vi give stemme
til den mangfoldighed.
Til de stemmer som tror og tvivler
og dem, der kan begejstre.
Til de mennesker som vil forsoningen
og dem, som er fortvivlede over manglen på samme.
Til stemmer som vil udfordre vores
teologi og tænkning.
Alt sammen i håbet om, at du må blive inspireret og
opmuntret og bevæget af Guds
missions mangfoldighed.

Evangeliet og den jødiske
verden
nr. 02. apr. 2017

Den Danske Israelsmission
TORVET
Katrinebjergvej 75
8200 Aarhus N
Tlf: 7356 1270

Email: kontor@israel.dk
www.israel.dk
Reg. nr. 9743
kontonr. 3054500

Oplag: 4200

Forsidebillede: Tre soldater

fra den israelske hær ved
Grædemuren i Jerusalem efter
den israelske sejr i Seksdage-
skrigen.

Foto: David Rubinger

Redaktion: Bodil Skjøtt, Jan
Mortensen, Simon Krüger,

Arne Pedersen (ansv.)

Layout: Maria Bach Jensen
Tryk: Vestjysk Rotation

Oplysninger om medarbejdere
og landsstyremedlemmer kan
findes på israel.dk

Når mennesker mødes...

LEDER

... kan sød musik opstå, som titlen på bogen og senere filmen siger det. Men mødet mellem mennesker kan også give inspiration til mission og kendskab og kærlighed til, hvad Gud har gang i andre steder i verden. Der sker noget, når vi møder andre mennesker optaget af at dele og leve evangeliet ud. Vi bliver nysgerrige på, hvordan Gud udruster og bruger andre, og vi får selv mulighed for i mødet med dem, at spejle vores eget engagement i Guds mission.

Jeg har lyst til at fortælle om to sådanne møder. Det ene var i vinterferien, hvor en gruppe KFSere fra København var på besøg i Israel for blandt andet at møde studenterarbejdet sammen med Israelsmissionens Unge (IU).

Simon Kryger, ungdomssekretær i IU, er ikke i tvivl om, hvad der var turens højdepunkt: "Det var mødet med mennesker som brændte for det, de er engageret i. Vi mødte unge kristne i Betlehem og Daniel i Jerusalem, og disse møder med mennesker som vi unge danskere kunne dele tro med, men som ser så forskelligt på konflikten, fik os til at reflektere over både vores egen forståelse af konflikten, og hvordan vi ville reagere, hvis det var vores hverdag."

Det andet møde er i april, hvor vi har inviteret to unge fra det israelske studenterarbejdet til påskelejr i Danmark. Den ene, Daniel, er messianske jøde fra Beersheva. Siden han afsluttede sin militærtjeneste i den israelske hær, har han læst sygepleje. Den anden er Joel, kristen palæstinenser fra Galilæa. Han er leder af en bibelgruppe på sit studiested i Karmiel, hvor han uddanner sig til ingeniør.

Jeg håber, mødet med vores to gæster i april, Daniel og Joel, og deres hverdag i Israel vil give studerende i Danmark både kendskab og kærlighed til deres medstuderende i Israel. Samtidig håber vi, at opholdet i Danmark og mødet med unge kristne her, bliver til inspiration for Daniel og Joel, så de vender hjem med nye ideer og ny lyst til at fortsætte deres engagement i Guds mission i Israel.

I den nye vision, som landsstyret har vedtaget for 2017 og de næste fire år, hedder det blandt andet, at vi med vores arbejde vil skabe relationer og møder mellem vores bagland i Danmark og vores partnere i Israel og andre steder i verden. Det er gennem sådanne møder, vi bliver klogere på, hvad der sker i Guds mission og får løftet blikket ud over vores egen situation. Det er gennem sådanne møder, vi bedre kan få øje på, hvordan vi selv kan engagere os og få ejerskab for mission. Det kan være den gode historie, som skaber gejst og taknemmelighed. Men det kan også være den svære historie, som skaber forbøn og medleven. Eller det kan være den skæve historie, som gør, at vi ser nye sider og nye muligheder.

Den opgave vi har som missionselskab i forhold til vores bagland, er ikke kun at samle penge ind, så vi kan gøre arbejdet eller betale andre for det. Vi tror, vores opgave også er - at skabe kendskab, som giver kærlighed til mission - at skabe relationer som giver mulighed for engagement og ejerskab for mission - at skabe platforme, som giver mulighed for at handle og gå.

Hvad nu hvis - mødet med Daniel og Joel fik en

dansk studerende til at tage et semester eller to i Israel og engagere sig i studenterarbejdet der? Eller fik en gruppe danske studerende til at bede for - og besøge - Daniels gruppe i Beersheva eller Joels i Karmiel? - danske studerende fra turen i uge 7 engagerede deres menighed i et projekt til fordel for den messianske menighed, de mødte på deres tur? - flere af de studerende efter mødet med Israels land og folk fik ny appetit på at læse deres bibel og lære Israels Gud bedre at kende?

Vi er godt i gang med at omsætte visionen til handling. Men mere end det. For de møder og relationer, vi kan tage initiativ til, finder deres mening og mål i det møde og den relation, som Gud først har taget initiativ til og gjort muligt. Den bibelske frelseshistorie er én lang beretning om, hvordan Gud igen og igen kommer til sit folk, kommer os i møde og lader korset væredet sted, hvor han samler os op og sender os ud. Det er fortsættelsen af den relation og det møde, der får ord og krop, når vi fortæller og får fortalt, hvad Gud fortsat gør, og får mod og visdom til selv at engagere os.

Bodil F. Skjøtt
Bodil Skjøtt, generalsekretær

Foto: Arne Pedersen

Vi planter frø i en anden virkelighed

REFLEKSION

*Maria Strøm,
kommunikationsmedarbejder i
Israelsmissionen*

Det var en lun sommeraften. Bølgerne skulpede roligt ind mod bredden, mens jeg gik med fødderne i det bløde sand langs stranden. I horisonten lyste den gamle bydel Jaffo op, og jeg fik fornemmelsen af at befinde mig i en anden tidsalder.

Jeg havde ofte set ham sidde der bag sin beskedne bod på strandpromenaden. Brune milde øjne og latinamerikanske træk. Han var ung, men lignede én, der havde gennemlevet langt mere end sin alder. Egentlig ville jeg have fortsat videre, hvis ikke vejen havde været afspærret, men de blå blink længere fremme fik mig til at stoppe op.

Han bød mig om bag boden, og fandt en beskidt plasticstol frem, som jeg kunne sidde på. Vi snakkede lidt om alt og intet, men han åbnede ret hurtigt op. Det var som om, vi havde en særlig fortrolighed.

Michael var hans navn. Han havde levet et udsvævende liv, forelsket sig i en israelsk pige og var nu endt her uden penge og et knust hjerte. Jo mere vi snakkede, desto tydeligere blev det, at noget var gået i stykker i ham. Det var svært at sige, om han var helt ved sine fulde fem, men jeg fik alligevel indtrykket af, at han inderligt søgte Guds nærvær.

Vi snakkede lidt om tro, og jeg delte min glæde i Jesus med ham. Han virkede et øjeblik interesseret, men lukkede hurtigt i. Han kunne måske tro på en Gud, men denne Jesus var ikke noget for ham. Følelsen af

utilstrækkelighed vældede op i mig. Hvordan kunne jeg formulere mig, så han kunne forstå nåden?

Da vi afsluttede samtalen, gav han mig en halskæde, som han selv havde lavet. Jeg forklarede ham, at jeg ikke havde nogen penge, men det var han tilsyneladende ikke interesseret i. Den bestod af tre perler: to i perlemor og én i sort. Jeg blev mindet om Kristuskransen, hvor den sorte symboliserer kriserne, døden og mørket i livet. Hvor jeg dog ønskede, at jeg kunne få lov at give ham opstandelsesperlen.

På vejen hjem var det som om, jeg blev overvældet af Helligånden. Jeg måtte simpelthen bede for ham. Det blev klart for mig, at Gud havde haft en plan med dette møde fra start til slut. Midt i al min utilstrækkelighed, mindede han mig om, hvem der var i kontrol. Bønnen vendte meget konkret mit blik fra mig selv og hen på Gud.

Paulus skriver sådan her i første Korintherbrev kapitel 3 vers 6 og 7:

"Jeg plantede, Apollos vandede, men Gud gav vækst, så hverken den, der planter, eller den, der vander, er noget, men det er Gud, som giver vækst."

Hvor er det frisættende. Gud kalder mig til at følge ham betingelsesløst, og jeg får lov at være en del af hans planer og plante frø. Men jeg kan ikke give vækst. Møder jeg mennesker med dette udgangspunkt? Eller vil jeg klare det hele selv? <<

Von den Jü-
den vnd iren
Lügen.

D. M. Luth.

Zum andernmal gedruckt / vnd
mehr dazu gethan.

M. D. XLIII.

Om Luther og hans løgne

- en messiansk jøde ser nærmere på Luther

ARTIKEL

Dr. Richard Harvey,
seniorforsker, Jews for Jesus

2017 markerer 500-året for den lutherske reformations begyndelse i Europa. Det markeres på et væld af forskellige måder, og her i Evangeliet og den Jødiske Verden, vil vi bruge teologi-artiklerne i 2017 til at sætte fokus på Luther og reformationen i relation til jøder og jødemission. I denne anden artikel har vi inviteret Richard Harvey, doktor i teologi og messiansk jøde, til at give os et indblik i sit syn på Luther og hans skrifter.

I fem år har Luthers skrifter og påvirkningen af hans syn på det jødiske folk tynget mig.

Jeg er vokset op i Storbritannien, hvor reformationen ledte til dannelsen af Church of England og hvor den anglikanske kirke, ligesom den lutherske, kombinerer katolsk og reformert tradition. Da jeg kom til tro på Jesus, blev jeg i mine første år primært oplært i en evangelisk/protestantisk sammenhæng, så jeg er godt bekendt med hans skrifter, ligesom jeg blev undervist i de klassiske dogmer om retfærdiggørelse af tro, Skriftens forrang og behovet for personlig tro.

Nyt perspektiv på Paulus

Da jeg begyndte at studere teologi i 1970'erne, oplevede faget en revolution inden for paulinske studier, forårsaget af E.P. Sanders bog "Paul and Palestinian Studies". Bogen satte spørgsmålstejn ved dét, han karakteriserede som "den lutherske læsning af Paulus", hvor man satte Loven, som den kommer til udtryk i det Gamle Testamente, op imod evangelium og nåde som det kommer til udtryk i det Nye Testamente. Min underviser i Ny Testamente, John Ziesler, var i regelmæssig kontakt med Sanders, alt i mens vi arbejdede os igennem Romerbrevets græske tekst i undervisningen. Jeg blev klar over, at dette "nye Paulus-perspektiv" var gode nyheder for Jesus-troende jøder som mig selv, som ofte har følt os tvunget til at vælge mellem Toraen og Messias, og som ofte er blevet beskyldt for loviskhed, hvis vi har valgt at leve efter Toraen, selvom vi er Jesus-troende. Jeg var en del af den messianske bevægelse og var engageret i Londons Messianske Menighed i 1980'erne. Meget af den messiansk-jødiske teologi var på det tidspunkt en reaktion imod de anti-jødiske elementer i

kristen teologi, hvilket særligt kom til udtryk i forhold til erstatningsteologien, som hævder, at den kristne kirke har erstattet det jødiske folk som det "nye" eller det "sande" Israel. Den messianske teologi tog ligeledes et opgør med "foragtelseslæren" som hævder, at jøder for tjener at leve i eksil og blive straffet, fordi de slog Jesus ihjel og fortsat afviser ham som Messias.

Fortvivlet over at læse Luther

Mit eget møde med Martin Luther har skærpet min fornemmelse for Luthers centrale placering i den kristne anti-jødiske og anti-semitiske tradition på en måde, som har udfordret mit eget perspektiv på troen og min egen evne til at tilgive Luther og lutheranere i det hele taget for de lidelser, de har påført mit folk. Men jeg oplever også en stærk passion for at se forsoning mellem lutheranere, jøder og Jesus-troende jøder i dag.

Jeg blev fortvivlet over at læse Luthers anti-jødiske skrifter. Hans nedladende og hånende udtryk er fyldt med had og fjendskab mod jøder og jødedom, hvilket er chokerende og uacceptabelt. Hans onde, vulgære og opildnende sprogbrug er uundskyldeligt. Men hans blanding af race- og religionshad, hans påstande om at være funderet i Skriften og i Jesu og apostlenes lære, hans mordtrusler og giftige beskyldninger mod det jødiske folk er nok de værste eksempler nogensinde på kristen anti-judaisme. Han håner den jødiske respekt for Guds hellige navn og plæderer for, at Talmud er kommet til verden gennem en gris' anus.

Lovprist af nazisterne

Det er ikke så mærkeligt, at Luthers tanker blev lovprist og genoptrykt af nazisterne, som påstod, han ville være stolt af deres handlinger i Krystalnatten og som henviste til Luther under retssagerne i Nürnberg for at retfærdiggøre deres handlinger. Luther argumenterede for, at jøderne skulle smides ud af Tyskland, deres ejendele konfiskeres, deres bøger brændes, synagogerne ødelægges og at jøderne selv ikke skulle beskyttes. Han fulgte op på sine opildnende ord ved at forsøge at overtale tyske ledere til at udføre det, han foreslog. Luthers anti-jødiske teologi og hans politiske antisemitisme kan ikke skilles ad eller undskyldes.

Myterne om anger må afvises

Der er to almene myter omkring Luthers syn på det jødiske folk. Ingen af dem er rigtige, men de bruges i vidt omfang til at gøre hans holdninger spiselige. Den første er, at Luther i begyndelsen af sit arbejde havde en positiv holdning til det jødiske folk, idet han mente, at hvis de blot blev behandlet ordentligt, ville de komme til tro på Jesus og hjælpe Luther i hans kamp mod den >>

◀ *Richard Harvey taler på LCJE-konference i Jerusalem.*

romersk-katolske kirke. Den anden er, at Luther angrede sine anti-jødiske og antisemitiske synder på sit dødsleje.

Mens det er korrekt, at Luthers tidlige værker, særligt "At Jesus Kristus blev født som jøde", har nogle positive tilkendegivelser om, hvordan jøderne skal behandles, og at han argumenterede for, at man ikke skulle bruge tvangsomvendelse, så bruger han helt fra sine tidlige værker, som fx hans undervisning ud fra Salmernes Bog og 1. Mosebog, en antisemitisk retorik. Den har han taget med videre fra sin tid som augustinsk munk, for Augustin mente, at jøder var dømt til at være "modvillige vidner" om kristendommens sandhed, fordi de har afvist Jesus. Derfor er de, som en konsekvens heraf, dømt til at være et omflakkende folk indenfor kristendommen.

Når man undersøger, om Luther "angrede på sit dødsleje", er det godt nok sandt, at han bekendte sine synder, men hans frygt for og angreb på det jødiske folk fortsatte helt indtil tiden omkring hans sidste prædikener. Efter hans mening var det jøderne, der angreb ham, og som prøvede at dræbe ham. I sine sidste prædikener og private ord til sin kone formanede og fordømte han dem hårdt.

Der er elementer af teologisk anti-judaisme og samfundsmæssig antisemitisme i Luthers liv og værker. Teologisk fordi den jødiske fortolkning af skriften, sådan som den er videregivet i rabbinsk tradition, benægter, at Jesus er Messias, og derfor måtte Luther gøre indsigel-

ser imod sådanne fortolkninger i sine oversættelser, udlægninger og applikationer af Skriften. "Om jøderne og deres løgne" er en 65,000-ord lang tirade imod det jødiske folk og deres fortolkning af Skriften, især deres udlægning af de messianske profetier i det Gamle Testamente, som Luther prøver at påvise, er blevet opfyldt i Kristi komme. Ifølge Luther er det jødiske folks fortsatte eksil gennem de sidste 1500 år bevis på, at Guds fordømmelse og dom hviler over dem.

Messiansk jødiske perspektiv på Luther

Hvad er så mit messiansk-jødiske perspektiv på Luther? For det første anerkender jeg alt det gode, Luther gjorde. Hans frygtløse og trofaste forkyndelse af evangeliet, hans villighed til at stå i mod kirkens misbrug og ondskab i sin tid, hans bidrag til udviklingen af den moderne verdens reformation, hans oversættelse af bibelen til tysk, hans indflydelse på dannelsen af den moderne verden, nationalstaten og udviklingen af alment kristent liv og kultur. Jeg anerkender og sætter pris på alle disse ting og Luthers bidrag.

Tilgivelse

For det andet tilbyder mit perspektiv tilgivelse. Luthers anti-judaisme kan ikke og skal ikke adskilles fra den senere antisemitisme, som kulminerede under holocaust. Mit folk lider stadig under posttraumatisk stress, der strækker sig på tværs af generationer, og som ligeledes har uheldige og utilsigtede konsekvenser såsom at den forfulgte bliver forfølgeren, som vi ser i Israel-Palæstina-konflikten. Så forsoning, først mellem tyske kristne

og messianske jøder, og derefter i større udstrækning blandt jøder og lutheranere, er i høj grad tiltrængt. Desværre har jeg observeret meget lidt af dette og oplever, at mange lutheranere simpelthen ikke forstår, hvad jøder og Jesus-troende jøder føler. Dette er en stor sorg for mig, da jeg gerne vil, at min familie, hvori størstedelen ikke tror på Jesus, skal høre oprigtigt gode nyheder fra lutheranerne, eller i det mindste et udtryk for fortrydelse, en antydning af en undskyldning og en villighed til at gøre noget for at rette op på tingene igen.

Jeg beder dagligt bønnen om tilgivelse, som en ortodoks jøde beder fra en jødisk bønnebog. Den minder meget om Jesu ord på korset "Fader, tilgiv dem, for de ved ikke, hvad de gør". Den lyder sådan:

"Jeg tilgiver hermed enhver, som har ophidset, provokeret mig eller syndet imod mig fysisk eller finansielt eller ved at undlade at give mig den respekt, der tilkommer mig, eller i noget andet anliggende der vedkommer mig, ufrivilligt eller villigt, ubevidst eller bevidst, om det er i ord eller handling: lad ingen pådrage sig straf på grund af mig."

Kærlighed til Israel

For det tredje kalder mit perspektiv på konsekvenserne af anger.

Efter 500 år af Luthers anti-judaisme og tusinder år af kristen antisemitisme er der behov for, at lutheranere

viser Jesu kærlighed til hans folk Israel. Jeg venter på, at det sker og mangler stadig at se beviserne på det. Et meget stærkt symbol på Luthers anti-judaisme, er den wittenbergske "jodeso", som burde fjernes, idet man beder det jødiske folk om tilgivelse og placerer den i et forskningscenter i stedet for efterlade den på en væg i en kirkebygning dedikeret til tilbedelsen af Gud. Jeg venter på at lutheranerne, både som kirkeretning og som individer, viser anger i både handling og ord. Der er udtrykt fortrydelse og anger i forhold til det jødiske folks lidelser, men ofte uden handling bag. Der er behov for en ny attitude og villighed til at bakke undskyldninger op af handlinger, hvis relationen mellem jøder og lutheranere skal genoprettes.

For det fjerde leder mit perspektiv efter den forsoning kun Jesus kan give. Messianske jøder og lutheranere har én ting til fælles – vi tror begge på Jesus/Yeshua, Guds søn, som blev jødisk kød og døde for os på korset, og som opstod for at forson os med Gud og med hinanden. Vi er kaldet til at være Guds ambassadører for forsoning i verden, og dette må begynde mellem de splittede folk, etniciteter og den historie vi har indenfor Kristi globale kirke. Når jeg kommer i himlen, ser jeg frem til at omfavne Martin Luther og takke ham for at velsigne mig. Jeg håber, at han også vil omfavne mig med tårer af anger i sine øjne, og at vi i sandhed vil være forsonede sammen i kærlighed. <<

➤ *"Et meget stærkt symbol på Luthers anti-judaisme, er den wittenbergske "jodeso", som burde fjernes, idet man beder det jødiske folk om tilgivelse og placerer den i et forskningscenter i stedet for at efterlade den på en væg i en kirkebygning dedikeret til tilbedelsen af Gud," skriver Richard Harvey, messiansk jøde og doktor i teologi.*

Foto: Wikimedia Commons

SEJRE OG NEDERLAG

- refleksjoner over Seksdageskrigen 50 år efter

ARTIKEL

*Bodil Skjøtt,
generalsekretær i
Israelsmissionen*

2017 markerer 50-året for Seksdageskrigen (Juni-krigen). Det er en begivenhed, som tydeligt huskes af dem som oplevede de dage, hvad enten de var tæt på krigen eller blot fulgte den via nyhederne. Der er stadig israelere og palæstinensere, som kan huske en tid før 1967 med pigtrådshegn og grænseposter i Jerusalem. Andre husker kun den tid, hvor man frit kunne færdes mellem Jerusalem og Betlehem, og hvor en

tur til Hebron og Nablus ikke var forbundet med fare. Siden da er der igen kommet pigtrådshegn og grænseposter. Snart vil der være en generation, der ikke har kendt en tid uden mure, og for hvem en køretur mellem Jerusalem og Betlehem er uden for rækkevidde. Vi har mødt tre personer som alle på forskellig måde havde Seksdageskrigen tæt inde på livet.

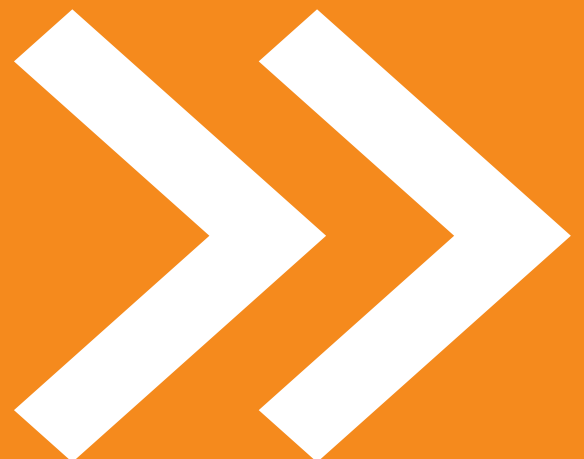

Foto: Bodil Skjøtt

Krigen skabte håb om fred

Baruch Maoz er israeler, Jesus-troende jøde og arbejder med teologisk undervisning i den messianske bevægelse. Baruch kom til Israel sammen med sin familie i 1953. Han var dengang 10 år gammel. Da Seksdageskrigen brød ud var han teologistuderende i Edinburgh og i gang med en bachelor-uddannelse i teologi. Baruch fortæller:

”Min deling i reserven blev indkaldt i krigens sidste dage, og jeg kom derfor tilbage til Israel, netop som krigen sluttede. Jeg oplevede ikke krigen i Israel, men tiden umiddelbart efter. Selvom tingene havde ulmet helt siden Suez-krisen i 1956, kom krigen og ikke mindst dens udfald, som en kæmpe overraskelse for os. Indtil da havde konflikten været en israelsk-arabisk konflikt. Men efter 1967 blev konflikten israelsk-palæstinensisk. Udfaldet var på mange måder med til at forme den palæstinensiske identitet. Blandt israelere var den med til at skabe nyt håb – også et håb om fred. Disse forhåbninger er aldrig blevet indløst, bl.a. fordi Israel selv har fulgt en uansvarlig politik, som i min optik har gjort oprettelsen af en selvstændig palæstinensisk stat umulig.

I tiden efter 1967 og frem til midten af 70'erne blev der på det personlige plan dannet mange positive relationer mellem israelere og palæstinensere. Israelske soldater kunne i 1967 fortælle, hvordan palæstinensere hjalp dem med at komme frem til deres base. Men med tiden er disse personlige relationer blevet ødelagt af den politik, lederne på begge sider har ført. Som israeler kan jeg bedst forholde mig til det, der er sket i det israelske samfund. At have magten over et folk som ikke ønsker at være underlagt ens magt, påvirker ikke kun dem, man har magten over. Det påvirker også en selv og ikke i positiv retning. Det har blandt mange skabt en manglende forståelse for palæstinensernes lidelse og manglende villighed til at forholde sig deres ønske om selvstændighed.

For den messianske bevægelse har ønsket om at blive accepteret af det øvrige samfund været en drivende kraft, som har trumfet moralske og etiske overvejelser om, hvordan vi skulle forholde os til konflikten og

spørgsmålet om, hvad der skulle ske med Vestbredden og dens befolkning. Man har antaget en teologi som legitimerede en politisk nationalisme ud fra et behov for som minoritet at blive accepteret – bl.a. motiveret af et oprigtigt ønske om for at komme på talefod med naboer og venner for at dele evangeliet med dem.

Krigen og tiden derefter ændrede zionismen. Før talte vi om Israel, som en ”hjemland” for jøder. Men med 1967 fik Vestbredden en religiøs dimension, som ikke havde været fremtrædende før. Moralsk og etisk står vi overfor et kollaps, som for vores samfund er et lige så stort problem, som den manglende fred med palæstinenserne. Desværre forholder det nuværende lederskab sig slet ikke til det. Det vil kræve nye ledere, som tør forholde sig til spørgsmålet om, hvorvidt vi skal være en demokratisk eller en jødisk stat. Ønsker vi at være både jødisk og demokratisk, får det konsekvenser, som ingen er villige til at tage nu. Som samfund mangler vi et moralsk og etisk barometer at styre efter.

Den manglende teologiske refleksion i den messianske bevægelse betyder også, at mange ikke forholder sig til, hvad det vil sige at være en del af en besættelsesmagt. Man affærdiger kritik fra andre kristne alene ved at stemple dem som ”erstatningsteologer” – oftest uden at kunne gøre rede for, hvad det betyder. I bevægelsen har man en fasttømret teologisk forståelse af staten Israels rolle i forhold til profetier, landløfter og endetiden. Ingen stiller spørgsmål til det. For gør man det, vil det åbne op for en række andre spørgsmål, som man ikke er villige til at stille - fx spørgsmålet om etik og palæstinensernes rettigheder.

Jeg har tillid til den næste generation af messianske jøder. De deler ikke frygten for ikke at blive anerkendt, selvom vi fortsat er et mindretal. De er vokset op her i landet, har gjort tjeneste i hæren og er en integreret del af samfundet på en anden måde, end min generation var det. De har også et stærkt ønske om at være loyale over for deres tro og deres menighed. Men de fleste har ikke et gennemreflekteret teologisk standpunkt. Man ved, hvad man gør, men ikke hvorfor, og så er man et let bytte for stærke holdninger.

Jeg har set næste generation vokse frem i den messianske bevægelse og set dem tage ansvar. Derfor er jeg ikke kun kritisk. Jeg er også optimistisk, når det gælder kirken i Israel. Desværre har jeg ikke den samme optimisme, når det gælder det politiske lederskab i vores land, og den kurs vi som nation er slået ind på.”

◀ *“At have magten over et folk som ikke ønsker at være underlagt ens magt, påvirker ikke kun dem, man har magten over. Det påvirker også en selv og ikke i positiv retning,” mener Baruch Maoz, der er israeler og Jesus-troende jøde.*

1967 - året jeg mistede mit land

Bishara Awad har inviteret på frokost i kantinen på Betlehem Bible College (BBC). Her har han fortsat sit kontor, selvom han i 2012 overlod ledelsen af skolen til Jack Sara, efter at have stået i spidsen for den, siden han selv oprettede skolen i 1979. Han fortæller gerne historien om, hvordan han – i tillid til Guds løfter og med 20\$ på lommen - begyndte undervisningen i et par lejede lokaler i Betlehem.

På spørgsmålet om, hvordan han husker 1967 svarer Bishara: "Det var det år, jeg mistede min ret til at vende tilbage til mit land. Jeg opholdt mig i USA, hvor jeg havde afsluttet min bachelor i matematik og fysik. Da jeg den sommer ville vende tilbage Betlehem, fik jeg at vide, at det kunne jeg ikke. Jeg havde mistet mit statsborgerskab. Nu var det Israel, der bestemte, hvem der kunne få indrejsetilladelse til Betlehem, og ifølge dem havde jeg været væk fra området for længe. 1967 betød, at jeg blev flygtning for anden gang. Første gang var i 1948, da min familie flygtede fra Mushara-kvarteret uden for Damaskusporten i Jerusalem. Sammen med mine forældre og seks søskende flygtede jeg til Betlehem på grund af kampene. Min far blev ramt af en kugle i krydsilden mellem arabere og jøder og overlevede ikke. Ligesom alle andre, der flygtede for at undgå krigshandlingerne, fik vi aldrig mulighed for at vende tilbage til vores hus. Derfor voksede jeg op i Betlehem.

Da jeg efter 1967 ikke kunne vende tilbage, fortsatte jeg studier og arbejde i USA og fik amerikansk statsborgerskab. I 1970 fik jeg mulighed for at komme hjem til Betlehem som amerikaner på et 3-måneders turistvisum. Det var ved den lejlighed, jeg mødte Selwa, som er fra Gaza og sidenhen blev min kone. Vi blev gift, men fordi jeg ikke havde opholdstilladelse, boede vi et par år i USA, indtil Selwa fik godkendt en ansøgning om ret til familiesammenføring. Vi bosatte os i Betlehem. Her så jeg, hvordan det for unge fra Betlehem og hele Vestbredden blev vanskeligere og vanskeligere at

fortsætte deres uddannelse og finde sig tilrette med den fremtid, som de så – eller ikke så - sådan som den politiske og økonomiske situation udviklede sig. At kristne flyttede fra området var ikke nyt, men den politiske situation forstærkede den. For mig blev det et kald til at gøre noget for næste generation blandt kristne på Vestbredden, og det som motiverede mig til at starte Bethlehem Bible College.

Op gennem 1970'erne fik jeg gode kontakter til messianske jøder og andre evangelikale kristne i Israel. Vi mødtes til møder og konferencer, og mange af dem er stadig mine venner, selvom det er blevet vanskeligere at opretholde en god kontakt. Det gør ondt, men smerten har motiveret mig til at starte vores nye program på BBC, nemlig en kandidat i fredsstudier. Jeg har altid haft en tro på mennesker. Med årene har jeg mistet troen på systemer og politiske løsninger, men jeg har ikke mistet troen på, at mennesker i bund og grund ønsker at leve sammen og leve i fred.

Jeg ser ikke nogen fremtid for en palæstinensisk stat. Den seneste udvikling med bosættelser over alt på Vestbredden har umuliggjort en to-statsløsning. Jo, der er mangler ved det palæstinensiske selvstyre. Det er på ingen måder perfekt og ikke uden korrupsion og andre dårligheder. Men jeg synes, de prøver, og jeg betaler med god samvittighed min skat til styret. Det har en næsten umulig opgave på grund af den fortsatte besættelse. Ikke engang vores præsident kan rejse ud af landet uden først at skulle søge om tilladelse fra de israelske myndigheder. Den magt og indflydelse, selvstyret har, går kun så langt som israelerne giver tilladelse til det. Der er reelt ikke noget selvstyre.

Jeg ved ikke, hvordan fremtiden kommer til at se ud. Men jeg kender fornuftige og gode mennesker på begge sider af konflikten, som giver mig tro på, at der er en fremtid også for os her. Det giver mig håb, når jeg ser, hvordan rabbineren, som underviser på vores program, tager studenterne med til gudstjeneste i synagogen en fredag aften og efterfølgende sørger for, at de alle bliver inviteret hjem til en israelsk familie til sabbatsmåltid. Det fastholder mit håb og min tillid - ikke til systemer eller regeringer, men til mennesker. Og til Gud som er trofast."

◀ *"Jeg har altid haft en tro på mennesker. Med årene har jeg mistet troen på systemer og politiske løsninger, men jeg har ikke mistet troen på, at mennesker i bund og grund ønsker at leve sammen og leve i fred," fortæller Bishara Awad, der er kristen palæstinenser og grundlægger af Bethlehem Bible College.*

Jeg glæder mig over et jødisk hjemland

Foto: Privat foto

▲ *“Jeg glæder mig over, at staten Israel findes, som et jødisk hjemland. Men min tro er ikke bundet til et jordisk Israel eller Jerusalem,” siger Tuvia Zaretsky, der er messiansk jøde og bor i USA.*

Tuvia Zaretsky er jøde, født i 1948 og var 19 år gammel da Seksdageskrigen brød ud. Han boede dengang i USA, hvor han også bor i dag, og er med i lederskabet for organisationen Jews for Jesus. Tuvia fortæller:

”Jeg er vokset op med en zionistisk holdning til Israel, uden at jeg helt kan forklare, hvor den kommer fra. Begge mine forældre var børn af jødiske indvandrere fra Østeuropa, som i begyndelsen af det 20. århundrede slog sig ned i New York. Min far var ortodoks jøde, men ikke zionist. Vi gav aldrig penge til staten Israel. Men min hebraisklærer i synagogens dagskole var israeler og blev på en måde min forbindelse til Israel.

Jeg var i mit sidste år af min bacheloruddannelse, da krigen brød ud. Jeg gik på et lille statsligt universitet med ca. 2000 studerende, hvoraf 10-12 af os var jøder.

Vi kendte hinanden og holdt sammen. Da krigen brød ud i juni måned var det en stor ting for os. Vi fulgte udviklingen med begejstring og ikke uden stolthed. Ussi, min hebraisklærer havde været i den israelske hær. I ham mødte jeg en anden slags jøde end dem, jeg kendte fra min egen familie. Vi var på mange måder et jødisk post-holocaust diaspora samfund. Det jeg mødte hos Ussi gav mig en anden stolthed og glæde ved at være jøde, noget som blev forstærket med udfaldet af Seksdageskrigen. Men det blev alligevel ikke det som gav mit eget liv retning.

Jeg blev indskrevet på et universitet for at fortsætte min uddannelse. Det var samtidig med at Vietnam-krigen fyldte meget for min aldersgruppe. Jeg var desillusioneret og brug af stoffer blev også en del af hverdagen. Det hele sendte mig ud på en spiritual vandring, som endte med at jeg i 1970 – 3 år efter Seksdageskrigen kom til tro på evangeliet. Samtidig blev det klart for mig, at jeg ikke kunne blive en del af de kristne sammenhænge, jeg kendte fra USA. Hvis jeg skulle finde ud af, hvem den Gud var, som havde mødt mig, måtte jeg til Israel. Med lidt penge på lommen, som min gamle arbejdsgiver, Harold Vitkins, gav mig, tog jeg af sted. På flyet mødte jeg en ortodoks jøde som tog sig af mig de første dage. Men da han fandt ud min tro, lod han mig forstå, at det ikke kunne fortsætte. Jeg endte med at finde frem til andre Jesus-troende jøder, som jeg på skift holdt til hos.

Det var først i 70erne og der var ingen problemer med at rejse over på Vestbredden. Så det gjorde jeg. Jeg var kommet for at finde rødderne for min tro, og for mig betød det bl.a. at blive kendt med landet. Det var først, da jeg begyndte sprogstudier på en Ulpan, og her kom i klasse med en araber, at det gik op for mig, at ikke alt var godt mellem israelere og arabere. Jeg lærte, hvad resultatet af krigen havde betydet for den arabiske/palæstinensiske befolkning. Samtidig oplevede jeg, hvordan messianske jøder og kristne arabere fra Nazareth og andre steder i Galilæa mødtes til bibeltimer og kunne bede sammen. Jeg så ikke konflikten, og det fælleskab, som dengang først i 70erne var mellem kristne palæstinensere og messianske jøder, afslørede den heller ikke.

Det var i efteråret 1972 samtidig med, at jeg planlagde at søge om immigration, at jeg hørte om Moishe Rosen og arbejdet med Jews for Jesus. Jeg fik et klart kald til at vende tilbage til USA. Jeg var på ingen måde skuffet over Israel. Tværtimod oplevede jeg det, at vende tilbage til USA som at opgive noget jeg ønskede kunne fortsætte. For mig var min tro på Jesus som Israels Messias knyttet til Israel. Jeg havde svært ved at se, hvordan jeg

som jøde skulle finde ind i et kristent fællesskab i USA. Indtil jeg her mødte andre Jesus-troende jøder som mig selv.”

Hvordan så i dag? På den ene side kan Tuvia stadig ønske at immigrere til Israel og være en del af den messianske bevægelse der. Men han ved også, at det vil være umuligt. Dertil har han været alt for offentlig om sin tro på Jesus som Israels Messias.

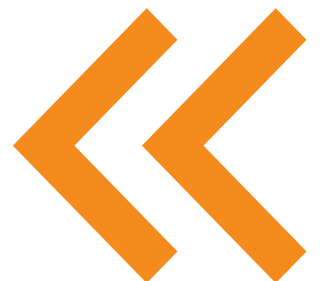
”Men jeg genkender også mig selv i den beskrivelse af det, som sker i Israel i dag og i det som Avi Sharit skriver i sin bog *Mit Forjættede Land*. Jeg deler hans ængstelse for det jødiske folks fremtid og sikkerhed. Hvor står vi, hvis ikke vi har et land, som er vores, og hvor vi kan føle os trygge? Jeg glæder mig over et jødisk hjemland. Samtidig ser jeg den smerte som den israelske politik er med til at påføre den palæstinensiske befolkning. Det gør mig ondt. Jeg ser hvordan en politik har korrumpet det israelske samfund. Det som gør mig mest ked af det, er hvordan vi, som deler troen på, hvad Gud har gjort gennem Israels Messias, har tilladt den politiske udvikling at splitte os ad. Vores manglede enhed i Kristus skygger for vores fælles vidnesbyrd om, hvem Israels Gud er. Vores manglende enhed står i vejen for, at verden må kende Gud og vide, at han har sendt Jesus Messias.

Jeg glæder mig over, at staten Israel findes, som et jødisk hjemland. Men min tro er ikke bundet til et jordisk Israel eller Jerusalem. Det som gør Israels folk til et helligt folk og gør, at jeg kan tale om landet - ikke staten - som helligt hænger sammen med, at her har en hellig Gud handlet. Min forventning, når det gælder fremtiden, er knyttet til et himmelsk Jerusalem. Ikke et jordisk.”

Når klarinetten ler, mens violinen græder

Kan man binde en sløjfe på tre så forskellige beretninger om hvad landet og staten Israel betyder for mennesker i dag set i lyset af de sidste 50 år? Jeg synes, det er svært, men kommer til at tænke på en definition på jødiske kletzmermusik: Det er at le med det ene øje, mens det andet græder. For jøder - også messianske jøder - er landet nært forbundet med deres tro og den historie, de er en del af. Selv når deres håb ikke knytter sig til et nyt jordisk Jerusalem, er Israel deres hjemland. De har ikke et andet. Andre, som Bishara, har heller ikke et andet land. Selvom situationen gjorde, at han blev amerikansk statsborger og mistede sin juridiske tilknytning til landet, er der ikke et andet hjemland, hvor han hører til.

Jeg vælger at dele deres smerte og vover at fastholde deres håb om en fremtid, hvor violinens gråd afløses af klarinettens glæde og latter. Så længe de tør håbe, vil jeg håbe med dem.

Den **STØRSTE** og mest **SIMPLE HISTORIE**

KORRESPONDENTBREV

*David Serner,
præst ved Den Danske Kirke i Jerusalem*

En del af det at være udsendt af Den Danske Israelsmission som dansk præst i Jerusalem er at være engageret i Caspari Centeret – et center for jødiske og bibelske studier.

En god historie kan tryllebinde. Hvis den fortælles rigtigt, kan den gribe os og ændre vores syn på os selv, så vi bedre kan forstå hinanden og verden. Den rigtige historie kan være livsforvandlende.

For nyligt var vi på Caspari Centeret vært for et kursus, der søgte at uddanne lokale kræfter (primært Jesus-troende jøder og kristne arabere) til at styrke evnen til at formidle evangeliet, som det primært er blevet givet os. Igennem historier. Ikke hvilke som helst historier, men bibelens. Holdet bag kurset påstår, at 75 % af bibelen består af historier, og derfor kan vi ved at se isoleret på hver historie blive stærkt beriget og hive hinanden ind i en stærkere relation til Kristus, en større kærlighed til Ordet og få en bredere mulighed for at dele evangeliet med dem, som ikke tror.

Det var en fremragende mulighed for at mødes med nogle af de lokale mennesker fra hele Israel, som vi ellers ikke får at se. Lokale kirkeledere, almindelige mennesker og organisationer, der prøver at formidle budskabet og forbedre sig troppede op for at forædle deres evne til at fortælle den største og mest simple historie.

I Israel har det i noget tid været ilde set at dele evangeliet frit og åbent. Der er bedre vilkår nu end tidligere, men man mærker, hvordan historien sidder i baghovedet på mange af de Jesus-troende jøder, som derfor er meget optaget af at fortælle om den jødiske messias på

så mange måder som muligt, mens det stadig står frit for. I Danmark begynder vi at kunne mærke, hvordan åndsfriheden kommer under pres og at praktisere sin tro hurtigt kan blive mistænkeliggjort. Det ses i flere lovforslag, hvordan nogle former for tro virker afskrækkende og indskrænker den troendes mulighed for at ytre sig frit. ”Frihed for alt, hvad der stammer fra ånd, som ikke ændres, men arges ved bånd” skrev Grundtvig, og selvom man i Danmark ikke oplever de samme udfordringer, som der findes i Israel, så kan vi stadig lade os inspirere af de Jesus-troende israeleres iver efter at tilegne sig evangeliet og deres mod på at dele troen på mangfoldige måder.

At se evangeliet virke i mennesker og rykke nærmere på en selv – at fortælle de gamle historier og mærke deres budskab stadig står ved – at opleve, at Kristus stadig er virksom iblandt os, er forundeligt og fantastisk, og det er et stort privilegium igennem Caspari Centeret at få lov til at facilitere og udruste mennesker til at dele evangeliet bedst muligt. Må vi i Danmark søge det samme og insistere på frihed for Loke såvel som for Thor, imedens vi fortæller om Guds historie og værk i Jesus og lad os glæde os over historiens stærke kraft næste gang vi besøger Nazareth Village og frydes over, at vi får lov at støtte og udruste i dette land, der på så mange måder søger at sprede evangeliet til hele verden. <<

Foto: Caspari Center

Foto: Caspari Center

Foto: Arne Pedersen

En fjende er et menneske, hvis historie DU ENDNU IKKE HAR HØRT

PRÆDIKEN

*Niels Nymann Eriksen,
præst ved Apostelkirken*

Følgende er et bearbejdet uddrag af Niels Nymann Eriksens prædiken ved forsoningsgudstjenesten lørdag aften ved årsmødet.

For 10 år siden var jeg med til at arrangere forsoningskonferencer i Danmark i relation til krigen i Irak. Der var en sætning af den amerikanske digter, Henry Wadsworth Longfellow, som kom til at stå som overskrift over dette forsoningsprojekt: "Hvis vi kunne læse vores fjenders skjulte historie, ville vi i hvert enkelt af deres liv finde sorg og lidelse nok til at afvæbne al fjendskab." Sagt på en anden måde: En fjende er et menneske, hvis historie du endnu ikke har hørt.

Måske er det derfor, Josef giver sig så god tid, da brødrene dukker op i Egypten og beder om at få lov til at købe

af landets opsamlede kornlager. Han bliver ved at spørge og undersøge, give korn med, tilbageholde en bror osv. Han vil høre deres skjulte historie. Hvordan tager begivenhedsrækken, han på så smertefuld en måde har været en del af, sig ud i deres fortælling? Og det er først, da Juda viser viljen til at sætte sit eget liv på spil for at undgå, at historien skal gentage sig, at han bryder i gråd og giver sig til kende for sine brødre.

Det er da forsoning! Men den slags overvældende genforeningsøjeblikke har ofte et efterspil, når hverdagen indfinder sig. I dette tilfælde sker det, efter Jakob er død.

Mon ikke sønnerne tænkte tilbage på, hvordan konflikten mellem deres far og onkel Esau brød i lys lue, da Isak døde? Hvordan vil Josef reagere på deres tilstedeværelse, når faderen ikke længere er der? Og så er det, de forsøger at manipulere Josef til forsoning:

”Da Josefs brødre så, at deres far var død, sagde de: »Hvad nu, hvis Josef vil stræbe os efter livet og gengælde os alt det onde, vi har gjort mod ham?« De sendte så den besked til Josef: »Din far befalede os før sin død at sige sådan til dig: »Tilgiv dog dine brødre deres overtrædelse og synd; de handlede ondt mod dig.« Så tilgiv nu den synd, din fars Guds tjenere har begået.« Josef græd over deres ord til ham. Hans brødre gik til ham, faldt ned for ham og sagde: »Vi vil være dine trælle.« Men Josef svarede dem: »Frygt ikke! Er jeg i Guds sted? I udtænkte ondt mod mig, men Gud vendte det til det gode. Han ville gøre det, der nu er sket: holde mange mennesker i live. Frygt derfor ikke! Jeg vil sørge for jer og jeres familier.« Og han trøstede dem og talte kærligt til dem.” 1. Mos. 50, 15-21.

Disse ord af Josef rummer en dyb indsigt i, hvordan forsoning må forstås og gribes an - ikke bare fra et jødisk, men også et kristent perspektiv. For det første skal vi lægge mærke til den rolle, begrebet tilgivelse spiller i teksten. Brødrene påberåber sig nogle ord af Jakob, som han skulle have sagt kort før sin død: ”Tilgiv dog dine brødre deres overtrædelser og synd.” Som læser har man en klar mistanke om, at det er noget, de har konstrueret. De har efterfølgende lagt ordene i munden på deres afdøde far for dermed at kunne sikre sig mod, at der skulle komme en form for afregning fra deres bror. Med andre ord er deres henvendelse til Josef ikke udtryk for anger, men for selvforsvar. De vil prøve at påføre Josef en følelse af skyld, hvis han straffer dem for deres misgerning. Eller rettere: De vil have Josef til at afstå fra at straffe dem ved at trække tilgivelseskortet. Men de synes tydeligvis ikke, det kort er stærkt nok, hvis de bare selv trækker det; derfor bringer de deres afdøde far på banen og lægger ord i munden på ham, som godtgør at Josef altså vil forsynde sig mod faderens sidste ønske, hvis han ikke tilgiver sine brødre.

Vi ser i denne beretning, hvordan kravet om tilgivelse kan blive et magtredskab, man bruger til at undertrykke sandheden. Det er stort at bede sin modpart om tilgivelse, men at ville kræve den eller pålægge den, er at bruge tilgivelse som manipulation. Vi har først virkelig bedt om tilgivelse, når vi har givet den anden ret til at sige nej.

Teksten lader os forstå, at Josef gennemskuer sine brødre, for der står, at han græd over deres ord til ham,

altså ikke over sin fars ord. Han græd, fordi han så, at forsoningen ikke havde sat frugt i tillid, og at en ny konflikt derfor ulmede under overfladen. Men så er det Josef siger to sætninger, som rummer en indsigt i forsoningens væsen, som vi skal tage med os i dag:

”Er jeg i Guds sted?” Hermed henviser Josef sine brødre til Gud som deres virkelige dommer. At dømme er at konkludere noget, at drage en endelig slutning. Vi er nødt til at bedømme folk hele tiden. Men hvis vi fælder vores domme i bevidstheden om, at den endelige dom tilhører Gud; at ethvert menneske på vores vej har sin skjulte historie, som vi aldrig får fuld indsigt i, da gøres vores trang til at udøve straf og sætte folk på plads mindre. Fordi vi ved, at dommen hører Herren til og vil ikke sætte os i Guds sted.

”I udtænkte ondt imod mig, men Gud vendte det til det gode”. Josef lægger altså ikke skjul på, at det brødrene havde gjort, var ondt. Han minimerer ikke deres ondskab for at kunne undskylde den. Men han tilskriver Gud magten til at vende det onde til det gode. Og det er noget helt andet. Når det siges i Romerbrevet 8,28, at alting samvirker til gode for dem, der elsker Gud, så betyder det ikke, at alt der sker i et troende menneskes liv, er godt. Der sker onde ting, som ikke fortjener nogen form for undskyldning eller retfærdiggørelse. Det, som siges, er at også meningsløse og onde ting som ”samvirker til gode”. Når menneskers ondskab og Guds godhed bringes i forbindelse, så vinder Guds godhed. Det var denne bevidsthed om, at selv det onde i sidste ende tvinges ind under Guds herredømme, der gav Josef det moralske overskud til at tilgive sine brødre – da de forsøgte at manipulere sig til hans tilgivelse.

Med disse to sætninger - ”er jeg I Guds sted?” og ”I tænkte ondt, men Gud vendte det onde til det gode” afstikkes en vej til forsoning, hvad enten det er på børneværelset eller verdens store slagmarker, som handler om at tro, at ethvert menneske har sin skjulte historie, som Gud alene har adgang til og dermed overlade hende og ham til Guds retfærdighed og ikke ville forvente en afregning før tid. ⏪

Lad os ikke underkende betydningen af Kristus Dryp fra formandsberetningen

▲ Årsmødet blev indledt fredag aften i Betlehemskirken i København. Her er det David Serner, præst ved den Danske Kirke i Jerusalem, og Sahar, vores israelske gæst, som indleder måltidet. Se flere billeder fra årsmødet på vores facebookside, facebook.com/israelsmissionen

ARTIKEL

*Krista Rosenlund Bellows,
formand for Israelsmissionen*

Vores sekulære og individualistiske samfund får mere og mere svært ved at forstå mennesker af tro. Det kommer til udtryk på flere måder. En af dem er i debatten om omskærelse af drengebørn, sådan som det praktiseres af jøder og muslimer.

Modstanden mod omskærelse af drengebørn stammer fra sekulære og individualistiske dagsordner. Men den falder i tråd med de samfundskræfter som gerne vil definere danskhed så snævert, at den udelukker endog danske samfundsborgere gennem århundreder fra deres danske tilhørsforhold, nemlig danske jøder. Danskere vil blive gjort til fremmede i deres eget land, hvis omskærelse af drengebørn forbydes.

Vi advarer mod den retning. Vi advarer imod at forbyde omskærelse af jødiske og muslimske drengebørn. Et sundt demokrati og en levedygtig dansk kultur rummer og respekterer sine mindretal. Modstanderne af omskærelse af drengebørn kan ikke undslå sig at se det i øjnene.

Antisemitismen spreder sig igen i kultur og samfund i Danmark og Europa. Det er en af vores opgaver at

modarbejde den. Samtidig skal vi selvkritisk efterprøve vores egen lutherske tradition.

Nogle vælger at gøre op med vores tradition så langt, at de siger nej til mission til det jødiske folk. I november sidste år vedtog den evangeliske kirke i Tyskland (EKD) at afvise mission til det jødiske folk. Man mener ikke, at kristne er kaldet til at vise Israel vejen til Gud og hans frelse.

Det er Den Danske Israelsmission uenig i. Deres teologiske begrundelse for at afvise mission til det jødiske folk har Skriften imod sig. De første missionærer var jøder. Deres vidnesbyrd var at Guds Søn er den eneste vej til Faderen. Guds Søn er Sandheden og Livet. Han nedbrød muren af fjendskab mellem jøder og hedninger og gjorde os til ét i Jesus Kristus.

Lad os ikke bygge muren op igen udefra. Lad os ikke underkende betydningen af Jesus Kristus.

Vi finder, at den tyske kirkes beslutning svigter de Jestrøende jøder. Vi kan kun opfordre den tyske kirke til at lytte til dem, og vi glæder os over at der i Tyskland er kirker og organisationer, der støtter de Jesus-troende jøder og støtter deres og andres arbejde for at dele evangeliet med jøder.

**Læs hele formandsberetningen på israel.dk.
Se flere billeder fra årsmødet på facebook.com/israelsmissionen.**

Læs generalsekretær, Bodil Skjøtt, refleksioner over årsmødet på blog.israel.dk.

KAPOOW! #dufårguldmedhjem

Guldregn gør en forskel så det basker!

Guld er mange ting - og lad os lige nævne nogle af dem. Guld er hver eneste teenager her, de (næsten) daglige skøre indfald, venner for et år (og for livet), sport så du sveder, gejst over Gud så du hopper og glæde så du ... ja, hopper igen!

Derfor siger vi #dufårguldmedhjem!
Kan du mærke, det kalder?

Oplev KAPOOW og læs mere om guldet på djurslands.dk

Israel - Det Hellige Land

Sognerejse – Sct. Pauls Kirke Århus	21.5 - 30.5
Èt land, to folk og tre religioner	23.5 - 30.5
Sognerejse – Christianskirken Århus	28.5 - 6.6
Rundrejse med fascinerende ørkenstur	10.9 - 19.9
Rundrejse med nye besøg	14.10 - 21.10
Klassisk rundrejse – efterårsferie	15.10 - 22.10
For hele familien	15.10 - 22.10
Fra fortid til nutid	16.11 - 23.11

Læs mere på

www.felixrejser.dk/Israel

Mød os!

Bestil forkyndelse, foredrag,
bibeltimer, påskemåltid mm.

- læs mere på israel.dk/forkyndelse

Skaberværket lærer mig om Gud

 BAGSMÆK

*Joakim Hjorth,
kirkevolontør ved
Den Danske Kirke i Jerusalem*

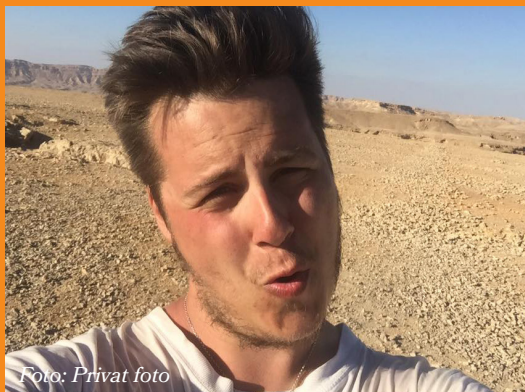

Foto: Privat foto

Jeg er ved at blive gammel. Eller, sådan kan jeg godt tænke, efter igen at have sendt de tre Missionspiloter ud i landet. Som det sidste beordrer jeg dem til at sende en sms, så snart de er fremme i god behold. Jeg tænker ikke engang over det, det ryger bare ud af mig. Helt ærligt – kan jeg blive mere hønemor? Sandsynligvis. Men det er en kæmpe velsignelse at opleve, hvordan Gud leder Missionspiloterne, bruger dem, inspirerer dem og udfordrer dem, og samtidig at opleve hvordan de tager imod det, på hver deres måde!

Generelt får jeg lov at være en del af en masse store ting i disse måneder – som i sidste uge, hvor jeg tog med piloterne til Eilat. Jeg fik lov at hjælpe til ved en model af det bibelske tabernakel, som israelitterne byggede i ørkenen. Utroligt stærkt sted!

Mens vi besøgte Eilat blev byen ramt af den største regn/torden/haglbølge i flere år – faktisk har det ikke haglet i Eilat siden før jeg blev født! Sådan en byge er jo spændende nok i sig selv, men da jeg samtidig havde fået fornøjelsen af at måtte sove udenfor, da vores hostel ikke havde flere pladser, fik jeg lov at opleve byen på helt tæt hold. Heldigvis var der en presenning, som gav en smule beskyttelse. Det minde mig om et af mange steder i Bibelen, hvor Gud beskrives som en der skjuler, beskytter og gemmer os for naturens rasen, bla i Salme 27,5: "Han gemmer mig i sin hytte på ulykkens dag, han skjuler mig i sit telt." Midt i haglstormen kunne jeg smile, ved tanken om at Gud er min beskytter. Han er med i alt – og har ikke huller, ligesom den slidte presenning der dækkede mig den nat. Hvor er det vildt at Gud bruger sit eget skaberværk, til at lære os mere om ham!

Det blev endnu tydeligere et par dage efter, da jeg pludselig befandt mig i ørkenen, med min rygsæk, 4 liter vand og en bagende sol, som nærmest virkede til at le af os. Maktesh Ramon, et nådesløst og bjergrigt krater midt i Negev-ørkenen, skulle besejres bevæbnet med pitabrød, müslibarer og gode sko. Tre dage, 70 kilometer, to iskolde nætter og adskillige vabler senere, kravlede jeg op ad krateret igen og kollapsede på en parkeringsplads. Fuldstændig kvæstet, men fyldt af taknemmelighed. Taknemmelighed over Guds skaberkraft, hans omsorg og det sammenhold vi havde oplevet, også når vi hver især ramte "muren" – hvilket bestemt skete! På hebraisk er der en sammenhæng mellem ordene "tale" og "ørken", hvilket blev tydeligt for mig, midt i mellem klipper, lange grusveje og flotte udsigter. Guds tale bliver forstærket i den bare og gølge natur og mine hørelse skærpes af den dybe, nærmest skræmmende stilhed der regerer i ørkenen. Det var som naturen lovpriste Gud sammen med os, lidt ligesom det beskrives i Esajas 55,12: "Bjerger og høje bryder ud i jubel foran jer, alle markens træer klapper i hænderne." Der var godt nok en del flere bjerge end træer, men verset blev utroligt livligt for mig undervejs. Hold fast, hvor er Gud dog bare stor.